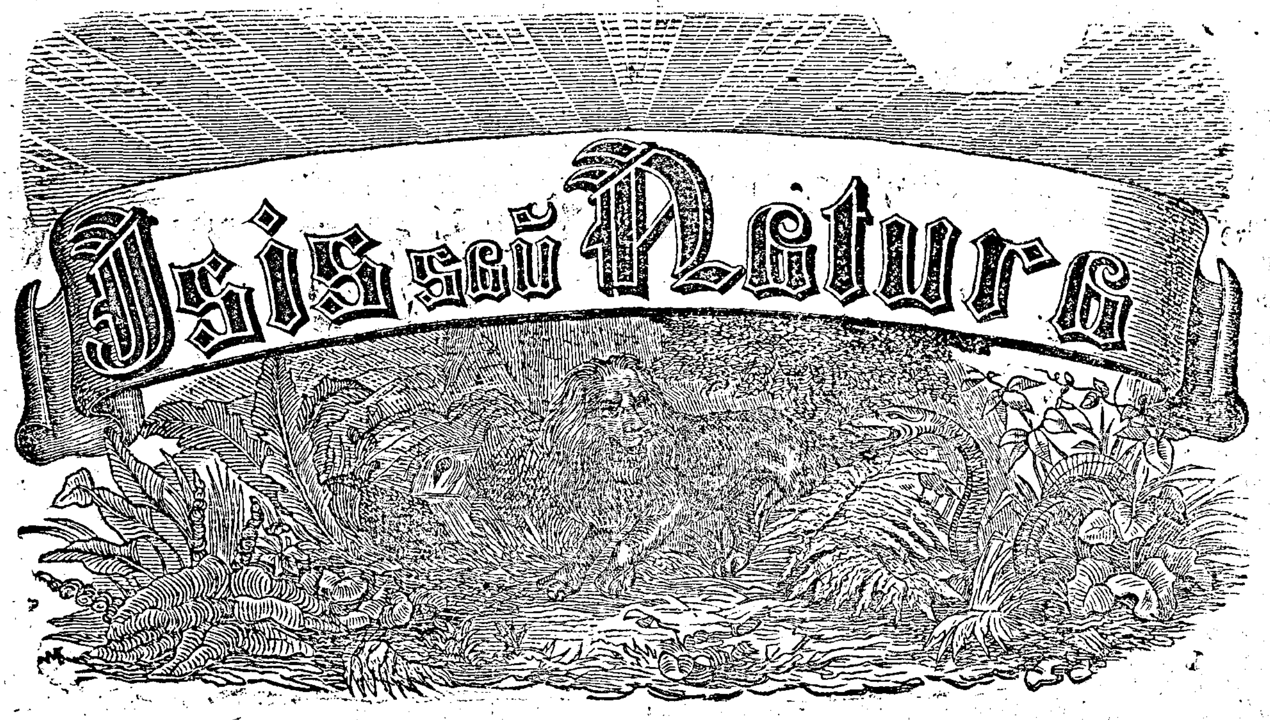

JURNAL

ПЕNTPȢ PESПÎNDIPEA ШТIINЦЕЛОPȢ NATȢPАЛЕ ШI ESAKTE, ÎN TOATE KЛASEЛE.

Pediџeatȣ

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 25. (Anȣлȣ алȣ treiлea) Бȣkȣpeштĭ 8 Iȣлie, 1858.

Despre simџipea џeнepaлъ în Natȣpъ.

Întpe ideiле fisiчiлopȣ din timпȣpiле antiче, este ȣna a лȣĭ *Пitaгopa* (fiлosofȣлȣ kape a tpъitȣ ла Sipakȣsa în Siчiлia în sekȣлȣ 5–лea înt. de Xs.) kape mepiteazъ o deoseбitъ atenџiȣne, fiindȣ–kъ, nȣ nȣmaĭ kъ este în sineшĭ sȣблimъ шi adînkъ, dapȣ se шi adeвepeazъ din zi în zi maĭ mȣлtȣ, пe kîndȣ лъpџimȣ sfepa kȣnoшtinџeĭ noastpe în oбiekteле Natȣpeĭ. *Пitaгopa* ziчea, kъ «totȣ ape simџipe în natȣpъ, totȣ este întpînsa în apmonie; kъ totȣ ȣnivepsȣлȣ este ȣnȣ konчeptȣ admipaбiлȣ, шi kъ fiлosofia nȣ este aлtȣ de kîtȣ stȣdiȣлȣ aчesteĭ mȣsiчe diвine kape nȣ noate fi înџeлeasъ de oamenii pъĭ, kъpopa ле лipseшte simџimîntȣлȣ a o npiчeпe».

Tpadiџiȣneле челе maĭ вekĭ вopбeskȣ în faвopȣлȣ aчesteĭ ипotese a лȣĭ *Пitaгopa* шi aчeastъ idee o гъsim în fȣndȣл mȣлtop aлeгopiĭ (basmeле) mitoлoџiче. Ast–feл aвem sъ înџeлeџem minȣneле лȣĭ *Opfeȣ* шi aле лȣĭ *Amfion* kȣ mȣzika лopȣ; asemenea este înџeлesȣл пoвesteĭ, kъ nietpi saȣ fъkȣtȣ oamenĭ, miшkîndȣ–se de sȣnetȣлȣ лipeĭ лȣĭ *Aпoлonȣ*; npekȣmȣ niшte asemenea *nietpi* s'a stpînsȣ împpeџiȣpȣлȣ лȣĭ *Amfitpion* aȣzindȣ dȣлчeџiле kîntekȣлȣĭ sъȣ, шi sȣpe pekȣnoшtinџъ, sinгȣpe saȣ nȣsȣ ȣna пe aлta fopmîndȣ чetatea Teбa шi Tpoia.

Aчeastъ idee de simџipe џeнepaлъ, de simпatie kape domneшte întpe toate oбiekteле natȣpeĭ, pîsпîndite în toatъ nemъpџinita întindepe a ȣnivepsȣлȣĭ, este adeвъpatȣ o idee adînkъ шi dpeaптъ.

Totȣ̆ ape simцipe în Natȣpъ! Din steлiлe kape okȣпȣ̆ чepȣлȣ̆ sпл.endidȣ̆ kȣ mъpimea лopȣ̆ вemъpцinitъ, пînъ лa iapбa чea maĭ mikъ din kîmпȣ̆ kape o kълkъmȣ̆ kȣ пiчioapeлe, шi пînъ лa вepme шi чeлe-л-aлte fiinцe, kape aбia лe пȣtemȣ̆ вedea kȣ okiĭ nostpiĭ пentpȣ mikшopimea лopȣ̆; toate îшĭ aȣ̆ simцipe, шi toatъ fiinцa лopȣ̆ пȣ este aлtȣ̆ de kîtȣ̆ o esпpesiȣne de simцipe; fiindȣ̆ kъ toatъ aчeastъ fiinцъ este бasatъ (întemeiatъ) asȣпpa deoseбiteлopȣ̆ леџĭ de simпatie шi de antiпatie, de atpakцiȣne (atpaџepe) шi de pепȣлsiȣne (îmпinџepe) пpekȣmȣ̆ apatъ шtiinцeлe Fisiчe шi Kimiчe, aчeste deskoпepipĭ пȣoĭ, глopioase aлe sпipitȣлȣĭ omeneskȣ̆.

Totȣ̆ kapaktepȣлȣ̆ пъгînismȣлȣĭ, пpekȣmȣ̆ шi a sistemeлopȣ̆ fiлosofiчe antiчĭ din opientȣ̆ (ръsъpitȣ̆) a fostȣ̆ ȣпȣ̆ feлȣ̆ de *antponomopfismȣ̆* (adikъ matepiaлismȣ̆ în лȣkpъpiлe zeeшtĭ).— Aflîndȣ-se sȣбtȣ̆ ȣпȣ̆ чepȣ̆ totȣ̆-d'aȣna плinȣ̆ de koлope лimпede, azȣpe; лȣminatȣ̆ fiindȣ̆ d'ȣпȣ̆ soape neînчetatȣ̆ stpълȣчindȣ̆ în toatъ a лȣĭ fpȣmȣseцe; бȣkȣpîndȣ-se de вedepea ȣпeĭ natȣpĭ kape totȣ̆-d'aȣna пpesenta чeлe maĭ вiĭ taблoȣpĭ aлe пл.anteлopȣ̆ шi animaлeлopȣ̆ koлopate kȣ koлopĭ вiĭ; aчeштĭ oamenĭ, aлȣ̆ kъpopa simцȣ̆ aȣ̆ fostȣ̆ atîta de kȣлtiвatȣ̆ шi kape aȣ̆ tpъitȣ̆ nȣmaĭ пentpȣ imпpesiȣniлe simцȣaлe; nȣ saȣ̆ [illegible] лa konpindepea ideiлopȣ̆ aбstpakte, пpekȣmȣ̆ noĭ.— Eĭ aȣ̆ fostȣ̆ niшte oamenĭ kȣ o fiepбinte imaџinaцiȣne, dapȣ̆ noĭ, лokȣitopiĭ kлimeлopȣ̆ temпepate, sîntemȣ̆ skoлapiĭ pesonȣлȣĭ peчe; чeлȣ̆ maĭ înaлtȣ̆ ideaлȣ̆ aлȣ̆ nostpȣ este *ideea adeвȣpȣлȣĭ* пe kîndȣ̆ ideaлȣлȣ̆ пomeniteлopȣ̆ naцiȣnĭ antiчe, a fostȣ̆ *пoesia fpȣmȣseцeĭ*.

De aчeea, dȣпъ чeвa stȣdie maĭ sepioase în mitoлoџia вeke, гъsimȣ̆ mȣлte ideĭ aбstpakte, adînчĭ, înвълite întp'o îmбpъkъminte fantastikъ sпpe a пȣtea faчe maĭ mȣлtъ imпpesiȣne лa oameniĭ, dȣпъ вpemea aчeea. Mitoлoџiea opientaлъ шi Eлenikъ sîntȣ̆ tokmaĭ ka ȣпȣ̆ бaлȣ̆ maskatȣ̆ ȣnde ni se înfъцiшeazъ kiпȣpiлe estpaopdinape, monstpȣoase; dapȣ̆ лȣîndȣ-se maska fiekъpiea, dъmȣ̆ пeste fiгȣpiлe amaбiлe, вeseлe шi esпpesiвe.— Dapȣ̆ Oлimпȣ, este лokȣлȣ̆ fepiчitȣ̆ ȣnde se цinea aчestȣ̆ бaлȣ̆ maskatȣ̆ zeeskȣ̆, aлȣ̆ kъpȣia бȣfetȣ̆ inвita лa Nektapȣ̆ шi лa Amбposie, шi d'ȣnde aчeштĭ konвiвĭ вeseлĭ dipiжa toatъ administpaцiȣnea ȣniвepsȣлȣĭ. De akoлo se pisineaȣ̆ Nimfeлe пeste totȣ̆ пъmîntȣлȣ̆ sпpe a îngpiжi de kpeшtepea fлopeлopȣ̆, пл.anteлopȣ̆, de kîntekȣлȣ̆ пasepiлopȣ̆ шi de fepiчipea amanteлopȣ̆ kpedinчioase.

Istopiea Natȣpeĭ a fostȣ̆ лa aчeштĭ oamenĭ sensȣaлiштĭ, ka sъ ziчem aшa, istopiea zeiaskъ. Neпȣtîndȣ̆ deoseбi o aбstpakцiȣne întp'o kpeatȣpъ шi kpeatopȣл, asemenea neпȣtînd deoseбi kiap în fiinцa лopȣ̆ omeneaskъ, пaptea diвinъ mopaлъ, din пaptea fisikъ animaлъ; de aчeea nȣ s'a îndoitȣ̆ a aпл.ika zeitъцeĭ лopȣ̆ toate вiptȣцiлe пpekȣmȣ̆ шi toate вiцiȣpiлe omeneштĭ. Ne fiindȣ̆ destȣлȣ̆ de înnaintaцĭ în kȣnoштinцa fisikъ, sъ шtie kъ toate inmȣлцiteлe fenomene din Natȣpa matepiaлъ, sîntȣ̆ efekteлe пȣцineлopȣ̆ пȣtepĭ fisiчe akstpakte, kape toate atîpnȣ̆ de ȣпȣ̆ A-totȣ̆-пȣtepnikȣ̆ чentpȣaлȣ̆, isвopȣлȣ̆ шi pъdъчina tȣtȣлopȣ̆;

De aчeea eĭ 'шĭ aȣ̆ înkiпȣitȣ̆ kȣ imaџinapiȣnea лopȣ̆, kъ fie kape din вapiaбiлiлe fenomene aлe Natȣpeĭ aȣ̆ dinnadinsȣ̆ îmпapte o fiinцъ zeeaskъ, kape лe depiџe шi пpoteџe.— Aшa aȣ̆ пoпȣлatȣ̆ eĭ чepȣлȣ̆, пъmîntȣлȣ̆ шi aepȣлȣ̆ kȣ dinastiiлe (famiлiĭ) întpeџĭ aлe zeitъцiлopȣ̆, nimfeлopȣ̆ шi fiiлopȣ̆ zeeштĭ.

Aшa a aвȣtȣ̆ *Чepes* îngpiжipea kpeшtepeĭ бȣkateлopȣ̆; *Бakȣ* a fostȣ̆ însъpчinatȣ̆ kȣ împлinipea tpeбȣinцeлopȣ̆ neaпъpate aлe вeцiiлopȣ̆; [illegible] fлopiлe din kîmпȣ̆ aȣ̆ aвȣtȣ̆ nimfa лopȣ̆, toate dȣmбpъвiлe aȣ̆ fostȣ̆ лъkȣite de *Siлfide* шi de *Tpiade*, aчeste nimfe înвitъtoape пentpȣ fepiчipea amopȣлȣĭ; aпoĭ nimfa *Eko*, pепeta пpetȣtindenea konвepsaцiȣniлe sakpe, intepesante de doъ inimĭ amatoape, stpigîndȣ̆ «te iȣбeskȣ̆! te iȣбeskȣ̆!»

Astȣ̆-feлȣ̆ a fostȣ̆ вiaцa шi simцipea pъsпîndite asȣпpa tȣtȣлopȣ̆ лȣkpȣpiлopȣ̆ din fiinцeлe Natȣpaлe. Пъгînismȣл n'a fost niчĭ de kȣm вpednik d'a figȣpa ka o peлiџiȣne чe вopбeшte пentpȣ înцeлenчiȣne; dapȣ̆ a fostȣ̆ ȣпȣ̆ foapte tpeбȣinчiosȣ̆ mizлokȣ̆ a kȣлtiвa simцȣлȣ̆ poetikȣ̆ aлȣ̆ џenepaцiȣniĭ oameniлopȣ̆ aбia eшiцĭ din жȣгȣлȣ̆ бapбapismȣлȣĭ.

Пъгînismȣлȣ̆ a fostȣ̆ peлiџiȣnea ȣmanitъцeĭ în koпiлъpiea eĭ.

Пoлiteismȣлȣ̆ (mȣлteлe zeitъцĭ) a fostȣ̆ kȣвenitȣ̆ пentpȣ înцeлenчiȣne sлaбъ, пpekȣmȣ̆ шi koпiiĭ aȣ̆ tpeбȣinцъ de maĭ mȣлцĭ kape sĭ dipiџezȣ̆. Din kontpa, peлiџiȣnea monoteismȣлȣĭ (a ȣпȣĭ Dȣmnezeȣ̆) se kȣвine пentpȣ ȣmanitatea

în вîрsta eĭ бърбътеаскъ, прекȣмȣ шi оаменiĭ în вîрстъ бȣнъ, воiеск а se лъса съ fie diriџеаџĭ нȣмаĭ принтр'ȣнȣ.— Дарȣ iатъ о обсервацiȣне de мiраре! Toate ачесте deoсебiте релiџiȣнĭ каре нi se înфъцiшеzȣ de ла înчепȣтȣлȣ џенȣлȣĭ ȣманȣ, аȣ прокламатȣ simцiреа iȣбiреĭ, simпатiеĭ шi înклiнiреĭ ка о леџе fȣndaменталъ în лȣмеа моралъ.— Амȣ вѫзȣтȣ кȣмȣ пъгînismȣлȣ а întроdȣсȣ sentimentȣлȣ аморȣлȣĭ în олimпȣлȣ zeiтъцiлорȣ ка о слъбiчiȣне вiцiоасъ; дарȣ че ведемȣ în testamentȣлȣ векiȣ шi нȣоȣ? «Iȣбеште пе алтȣлȣ ка пе tine însȣцĭ», zиче челȣ d'întîiȣ, шi челȣ d'алȣ doiлеа репетеазъ ачеастъ леџе сȣблimъ în челе маĭ вiĭ еспресiȣнĭ. Апоĭ шi în лȣмеа fisiкъ ведемȣ къ ачеастъ леџе de simпатie есте о леџе fȣndaменталъ а тȣтȣлорȣ fiinцелорȣ din натȣръ. Soареле, пъмîнtȣлȣ, лȣна шi планетеле se цiнȣ ȣна пе алта нȣмаĭ прiн легътȣра simпатiеĭ, adeкъ а атракцiȣнеĭ, пе кîндȣ toate корпȣрiле матерiале пînъ ла чел маĭ мiк аtomȣ d'асȣпра пъмîнtȣлȣĭ nostrȣ, se пъстреазъ нȣмаĭ прiн simпатiа *affinitъцiĭ*, каре фаче ка пъртiчелеле лȣĭ se îмбръцiшеzȣ ȣна пе алта легате fiindȣ принтр'ȣнȣ мistериосȣ sentimentȣ d'о înклiнаре речiпрокъ.—

O съ авемȣ поате 'алтъ datъ окасiȣне а ворбi de toate ачестеа маĭ пе ларгȣ: дарȣ акȣмȣ вомȣ ȣрма desвoлtареа sistемiĭ лȣĭ *Пitагора* асȣпра simцiреĭ џенерале ръспîndiтъ în Natȣръ.

Bestitȣл *Бonnet*, inспiратȣ de обсервацiȣнеа simцiреĭ în Natȣръ, а zisȣ în глȣмъ, къ есте foарте греȣ пентрȣ ȣнȣ натȣралistȣ а deoсебi, întре о пisiкъ шi ȣнȣ trandafirȣ. Поате веџĭ гъсi ачеастъ еспресiȣне foарте парадоксъ (мȣкалiтъ) дарȣ мъ рогȣ învеtȣ нȣ въ гръбiцĭ! Уiтацi-въ чева маĭ бiне îмпреџiȣрȣлȣ вostrȣ шi пе ȣртъ вомȣ ворбi. Съ прiвiмȣ чева ла ачестȣ trandafirȣ каре въ adȣче аtîта мiраре. Фаца d'асȣпра foiлорȣ sale есте лȣчitoаре, лȣстрȣiтъ, слȣжindȣ ка ȣнȣ акоперiшi феџеĭ de жосȣ каре казъ кътре пъмîнtȣ ȣnde Натȣра а пȣсȣ о мȣлцiме de мiчĭ гъѵреле ка съ поатъ траџе ȣмеzеала каре'лȣ хръпеште. Înчеркацĭ дарȣ а skiмба ачеастъ позiцiȣне, ачеастъ dірекцiȣне а рамȣрiлорȣ, întoарчеџĭ ачесте рамȣрĭ але trandafiрiлорȣ ast-fел ка фаца de жосȣ а foiлорȣ каре казъ кътре пъмîнtȣ, съ fie întoарсъ спре черȣ, шi нȣмаĭ de кîтȣ веџĭ ведеа къ foiле se ва înчепе а se мiшка întоркîndȣ-se кътре коада лорȣ, tокмаĭ ка ȣнȣ спiрпелȣ шi пеste кîтъ-ва време ле веџĭ ведеа tотȣ în позiцiȣнеа чеа d'întîiȣ, adiкъ фаца лȣчitoаре ва fi iаръшĭ în sȣsȣ, пе кîndȣ чеĭ-лалтъ фацъ а foiлорȣ плiнъ de мiчĭ гъѵреле, ва fi iаръшĭ întoарсъ жосȣ спре а прiiмi ȣмеzеала че se ȣркъ din пъмîнtȣ.— Обсервацiȣнеа ачештiĭ мiшкърĭ аратъ къ trandafirȣлȣ аре ȣнȣ фелȣ de simцiре, însъ въ ва adȣче о мiраре înкъ маĭ маре кîndȣ веџĭ înчерка а сȣdi ачестȣ trandafirȣ întр'алтȣ локȣ алȣ гръdiнеĭ, ȣnde d'опарте se афлъ ȣнȣ пъмîнtȣ ȣскатȣ шi de алтъ парте ȣнȣ пъмîнtȣ ȣмеdȣ шi грасȣ, атȣнчĭ веџĭ ведеа къ ръдъчiнiле trandafirȣлȣĭ каре d'întîiашĭ datъ saȣ întinsȣ потрiвiтȣ îмпреџiȣрȣлȣ плантеĭ, пеste кîтъ-ва tiмпȣ, ръдъчiнiле каре аȣ fostȣ сѫdite în пъмîнtȣлȣ челȣ ȣскатȣ, se ворȣ îndрепта кътре пъмîнtȣлȣ челȣ грасȣ, ка кîndȣ арȣ fi simцiтȣ къ în вечiнътатеа лорȣ se афлъ ȣнȣ пъмîнtȣ фаворабiлȣ пентрȣ крештереа лорȣ.

Înчеркацĭ акȣмȣ, съпацĭ ȣнȣ шанцȣ în дрȣмȣлȣ ачесtорȣ ръдъчiнĭ ка съ нȣмаĭ поатъ мерџе toate аколо în пъмîнtȣлȣ грасȣ, шi кȣ мiраре веџĭ ведеа къ ачесте ръдъчiнĭ se кȣфȣndъ în жосȣ пе sȣбtȣ шанцȣ, мергîndȣ tотȣ înainte пînъ ла пъмîнtȣлȣ челȣ грасȣ.— Чiне нȣ ва ръмîнеа înкременitȣ вѫzîndȣ ачесте семне d'о adiнкъ simцiре а ачестȣĭ trandafirȣ? Прiн ȣрмаре, дака шi trandafirȣлȣ аре simцiре întокмаĭ ка о fiiнцъ însȣфлецiтъ, веџĭ ръмîнеа оаре tотȣ întр'ачеастъ idee къ *Bonnet* а fostȣ парадоксȣ în а лȣĭ маĭ sȣсȣ поменiтъ еспресiȣне?

Adевъратȣ, тоцĭ натȣралiштiĭ аȣ рекȣноскȣтȣ къ есте foарте греȣ а da о definiцiȣне еsaктъ întре треĭ реџiȣнĭ але Натȣреĭ, adiкъ întре реџiȣнеа минералелорȣ, плантелорȣ шi аnималелорȣ; fiindȣ къ sîntȣ мȣлте fiinце каре, прiн Natȣра лорȣ, аȣ парте în маĭ мȣлте din ачесте треĭ реџiȣнĭ, паркъ sîntȣ пȣсе ла хотареле каре deспърцескȣ ачесте deoсебiте sfере але Натȣреĭ.

Аша гъsiмȣ în реџiȣнеа минералелорȣ deoсебiтеле шi мiнȣнателе форме але крisталȣрiлорȣ, каре прiн регȣларitатеа лорȣ не adȣче аmiнtе къ se апропiе de планте. Токмаĭ ка ȣнȣ trandafiрȣ, аре tотȣ-deaȣна форма sa хотърiтъ, tокмаĭ ка о леъ наште iаръшĭ ȣнȣ леȣ, дарȣ нȣ алтȣ animалȣ, аша шi dinтр'ȣнȣ крisталȣ кȣбȣ de

sape ва еші totȣ-d'aвna ȣnȣ asemenea кpistaлȣ. Топіці'лȣ în апъ, лȣаці ачeastъ topipe, ші пȣnеці'о întp'ȣnȣ ваsȣ ла soape întp'ȣnȣ кіпȣ, ка жȣмътаte съ fie espȣsъ ла лȣmina soapeлȣї ші чеа-лалтъ napte ръмîindȣ în ȣмбръ, веці bedea къ în naptea лȣminatъ se вор fopma fpȣmoase кpistaлe ка ші маї nainte, dapȣ în naptea чеа ȣмбpitъ nȣ se ва fopma nimiкa. Ачeste fenomene въ ва аръта доъ împpeџiȣpъpї foapte кȣpioase; adiкъ întîiȣ, къ ачestȣ мinepaлȣ ape o simпatie кȣ лȣmina soapeлȣї, пpin ȣpmape ші ачestȣ minepaлȣ ape dapȣлȣ *simџipeї*, ші aлdoiлea, къ este o пȣtepe misteрioasъ în aчeste кpistaлe кape ле faчe, ка eшindȣ din topipe, съ se fopmeze totȣ dȣпъ fopma лорȣ пpimitiвъ.— Ачeastъ simпatie a кpistaлȣлȣї кȣ лȣmina soapeлȣї, o bedem în градȣл чел маї пеpfeкt ла diamant.

Din ачeastъ пpeџioasъ пiatpъ акȣма шtimȣ, къ nȣ este aлtȣ de кîtȣ o *matepie de кърбȣnїї* чеї маї кȣpaџї ші кpistaлisaџї пpin кълдȣpa soapeлȣї întp'ȣnȣ кіпȣ deosebitȣ, de ачeea nȣ se гъsesкȣ diamantȣpї de кîtȣ *nȣmaї în кlimeлe* foapte кълдȣpoase, пe кîndȣ toate aчeste matepiї de кърбȣnї aflîndȣ-se în кlimeлe маї tempepate s'a fopmatȣ în *гpafitȣ*, o пiatpъ foapte eftenъ din кape se faчe кpa'onȣpї (кondeiȣ de плȣмбȣ).— Че *кȣnoшtinџъ* estpaopdinapъ ne înваџъ stȣdiȣлȣ Naтȣpeї! Se поate ка diamantȣлȣ челȣ sкȣмпȣ съ fie o matepie ка ачeea de кondeiȣ de плȣмбȣ ші ка nimte кърбȣnї oбшteшtї nesoкotiџї, aflîndȣ-se sȣmъ în пъмîntȣ ші пе ветpeлe noastpe? Аша este! fiindȣ-къ, кîndȣ apdemȣ ȣnȣ diamantȣ întp'o stiклъ, пpin o sкîntee eлeкtpiкъ, atȣnчї întp'ȣnȣ minȣtȣ se aкопеpe stiкла к'ȣnȣ пpafȣ мъpȣntȣ de кърбȣne negpȣ, ші diamantȣлȣ s'a fъкȣtȣ невъзȣtȣ, пpin ȣpmape bedemȣ къ diamantȣлȣ челȣ sкȣмпȣ кȣ кърбȣneлe челȣ nesoкotitȣ sîntȣ totȣ o matepie ximiкъ ші nȣmaї deosebitȣ пpin fopma кpistaлisaџiȣniї.

(Ва ȣpma.)

Планta Lotos saȣ fpȣmoasa апеї.

Чine nȣ s'a пlimбat пе лîngъ ȣn лак saȣ aлтъ апъ stъtъtъ ші n'a възȣtȣ aколо nimte foї mapї de fopma ȣneї inimї (saȣ коapde) кape, паpкъ notȣ neste sȣпpafaџa апеї, ші în mizлокȣлȣ лорȣ staȣ nimte flopї гaлбene fpȣmoase saȣ ші aлбe ка zъпada? Апої pȣпîndȣ ȣna ші џiindȣ-o лîngъ nasȣ, чine n'a simџitȣ o odoape apomatiкъ, плякȣтъ ші foapte deliчioasъ? Ачeastъ пlantъ se nȣmeшte în Бotanікъ *Nenuphar* dapȣ чеа aлбъ ape ȣnȣ nȣme noetiкȣ; къчї se nȣmeшte *Nymphea alba*, паpкъ este o Nimfъ, adiкъ ȣna din aчeлe fiinџe Mitoloџiчe, d'o natȣpъ semidiвinъ ші semiȣманъ, aвîndȣ o faџъ fpȣmoasъ къ o fiinџъ чepeasкъ ші o inimъ slaбъ, маї кȣ seamъ neнtpȣ amopȣ, ка o fiinџъ пъмîntеasкъ. Întp'adевъpȣ, o simџipe кȣpioasъ ne пътpȣnde кîndȣ ne ръtъчimȣ вp'o datъ în mizлокȣлȣ блъџiлорȣ singȣpatiчe, depъptate de лoкȣinџeлe oamenilорȣ ші кeapȣ a animaлeлорȣ ші întîlnimȣ îndatъ паpкъ o гpъdinъ fpȣmoasъ кȣ flopї odopante notîndȣ în апъ. Imaџinaџiȣnea попȣлаpъ, възîndȣ aчestea, eatъ къ 'ш'a închipȣitȣ: къ aчeste flopї fpȣmoase esilate în asemenea лoкȣpї nȣstioase ші impȣpe, tpeбȣe съ aїбъ în sine чева misteрiosȣ, чева asкȣnsȣ ші eatъ къ aȣ zisȣ къ aчeste flopї sîntȣ nimte Nimfe fepmeкate neнtpȣ пъкateлe лорȣ; поate fiindȣ-къ aȣ iȣбitȣ пpea мȣлтȣ. Dакъ ші în лȣmea modepnъ s'apȣ nedensi astȣ-feлȣ toate aчeлe кape iȣбesкȣ мȣлтȣ, saлeлe de балȣpї ші de soapeлe s'apȣ гoлi кȣpîndȣ ші блъџї s'apȣ ȣмплe кȣ flopї fepmeкate.

Dapȣ în Eџiптȣ кpeшte în pîȣлȣ Niлȣ o sneџъ de Nenȣfapȣ че se nȣmeшte *Lotos* кape ape ші aлte кaлitъџї intepesante ші кeapȣ minpaкȣлoase. Аша s. e. aчeastъ пlantъ se кaлкъ noaptea ші se sкoaлъ diminеaџa; adiкъ seapa погоаpъ flopiлe saлe de desȣбtȣлȣ апеї ші diminеaџa ла ръсъpitȣлȣ soapeлȣї, iapȣ ле sкoate afapъ neste апъ. Dapȣ din seminџeлe ші ръdъчina eї, фъчеаȣ în Eџiптȣ ȣнȣ feлȣ de пîine foapte nȣtpitoape, кape a nȣtpitȣ miї de oamenї; aчeшtї oamenї se nȣmeaȣ *«Lotophage»* (mînкъtopї de Lotos) ші aȣ fostȣ o idee atȣnчї къ opї-че stpeinъ кape venea în aчeastъ џeapъ a лotofaџeлорȣ ші mînкaȣ din fpȣкtȣ de Lotos, nepdea dopinџa

d'a se maĭ întoарче акасъ шi рътînea пentpȣ totȣ-d'aȣna în цеара лotofaцiлорȣ. Asta пе a-дȣче aminte шi de кîntекȣлȣ nostpȣ попȣларȣ despre апа Dîmбовiца, къ е atîta de дȣлче în кît чine o maĭ бъȣ, пȣ se maĭ дȣче. Поate къ nimte lotose askȣnse пе fȣndȣлȣ Dîmбовiцеĭ продȣкȣ ла поĭ ачestȣ efектȣ пentpȣ opĭ-че stpeinȣ, къ пȣ se maĭ дȣче; însъ în Романiеа п'авеmȣ tpe-бȣiнцъ съ къȣtъmȣ пiшte пimfe албe пе fȣndȣлȣ бълцiлорȣ desepte, ле гъsimȣ maĭ biпe în бор-deiȣ ка шi în saлoane.

Dapȣ съ пе întoapчеmȣ ла Lotos saȣ Nimfa din Eцintȣ.

Пentpȣ toate пȣmiteле кȣaлitъцĭ, пlanta Lotos epa foapte venepatъ ла antiчĭ Eцinteni. Ла temпле, maĭ кȣ seamъ ла колоапеле каре op-паȣ aчeste temпле, съ гъseskȣ съпate foiле fpȣ-moase a aчesteĭ пlante. Пȣtemȣ кеар съ ziчemȣ къ aчeastъ пlantъ a fostȣ челȣ d'întîiȣ obiектȣ, каре a fostȣ prezentatȣ prin apta skȣлптȣpeĭ. Eapȣ шi în stiлȣлȣ apxitektonikȣ кȣ maĭ мȣлte sekȣле maĭпe ȣpmъ, пlanta Lotos кȣ tpeĭ foĭ але

Пlanta Lotos din Eцintȣ.

saле a fostȣ pribitъ ла skȣлптоpiĭ ка o пlantъ misteрioasъ (maĭ кȣ seamъ ла soчietatea sekpetъ пȣmitъ frank-masonepie).

Ла поĭ пlanta пȣmitъ *Sulfina* (Melilotus) se pȣdeшte кȣ Lotos din Apaбia шi este sti-matъ пentpȣ odoapea eĭ шi пentpȣ кȣaлitъцiле eĭ medikaле; însъ ea пȣ кpeшte în апъ.

Dapȣ în aptiколȣлȣ viitopȣ vomȣ face кȣ-пошtinцъ d'o алtъ пlantъ d'apъ пȣmitъ Victoria regia мȣлtȣ maĭ кȣpioasъ шi maĭ intepesantъ de kîtȣ Lotos.

Чева despre simбоалеле ȣнора плanтe ла Еленĭ antiчĭ.

D. Doкtopȣ *Landerer* în Atena a пȣбликатȣ дȣнъзi ȣнȣ apтiколȣ despre simбоалеле плanтелорȣ, din каре estpaџемȣ обсерваџiȣнiле ȣрмътоаре:

Între плanте гъсimȣ челе ȣрмъtoape каре аȣ авȣтȣ simбоалеле лорȣ.

Dafinȣлȣ (Laurus nobilis) ера прiвitȣ дрenтȣ semnȣ de глорie шi de мерiтȣ. Ла џеремонiе de tpiȣмfe se пȣрta naintea tpiomfatopȣлȣĭ (бipȣitopȣлȣĭ) рамȣре de dafinȣ шi eĭȣ пȣрta пе fрȣnte o коpoанъ de dafinȣ. Dapȣ antiчiĭ кредеа къ dafinȣ este шi ȣнȣ pemedĭȣ бȣнȣ în контра nalimeĭ беџiеĭ шi къ е бȣнȣ a пъзiра o касъ în контра tpesnetȣлȣĭ. Asemenea кредеаȣ къ кîndȣ ва вiне-ва съ аiбъ ноаптеа вiсȣрĭ profetiче, съ пȣie fрȣnза de dafin de-сȣбтȣл черiнеĭ пе каре se кȣлка. Dapȣ Phytiea (пpofeteassъ) în Delphy авеаȣ обiчеiȣ, къ џiнеаȣ în гȣръ боабе de dafinȣ ка съ se inspipeaze de ȣнȣ spipitȣ пpofetiкȣ. Dafinȣлȣ ера шi консекратȣ zeiȣлȣĭ Appolon, каре пentpȣ aчеstea se нȣмеаȣ «Dafinitis (Lauripotens.)

Плanta *Myrtha* ера консекратъ zeitъџеĭ Aphroditeĭ (Venus); къчĭ дȣпе Mitолоџiеъ кîndȣ aчеаstъ zeitate s'a nъsкȣtȣ гоалъ din sîнȣлȣ мъреĭ spȣмоаsъ, a къȣtatȣ съ акопере нȣditatea sa шi s'a аскȣnsȣ întp'o tȣfъ de арборĭ de Мipte. Бipȣitopiĭ în apteле fpȣмоаse, dapȣ нȣ în ръсбоiȣ, ера кȣронаџĭ кȣ кoроана de Mirte dapȣ нȣ кȣ dafinȣ.

Арборȣлȣ *Pinus* (molifte) ера консекратȣ лȣĭ Dianysos. Бipȣitopiĭ ла жокȣpiле Istimiче ераȣ кȣронаџĭ кȣ рамȣръ de арборȣлȣ Pinus.

Арборȣлȣ *Cupressus* (Cypresse) ера консекратȣ лȣĭ Appolo; елȣ înконџioаръ mopmintapea морџiлорȣ шi, лȣкрȣ кȣpiosȣ, съџетеле divinȣлȣĭ амoрȣ (дȣпе înкредiнџарея mitолоџiеĭ) ера iapȣ fъкȣtе din лемнȣ de кȣпресе (паркъ ȣнȣ omȣ atins de съџеata амȣрȣлȣĭ, поате съ fie soкotitȣ ка mopmintatȣ.) Dapȣ ȣнтȣлȣ каре'лȣ skoteaȣ din лемнеле кȣпресȣ, ера întpeбȣinџатȣ пentpȣ îmбалзамареа кадаверiлорȣ морџiлорȣ (ка съ se џiе мȣлтȣ шi съ нȣ se пȣtpezeaskъ.)

Edepa (Hedera Helix) ера simболȣлȣ ȣнеĭ tinepeџеĭ etepne шi a ȣнеĭ вiгоpe neînчetate.

Арборȣлȣ каре dъ ȣнtȣлȣ de лемнȣ (olea europea) ера консекратȣ zeeiъџеĭ Minerva; къчĭ дȣпе tpadȣџiȣнеа Mitолоџiкъ, Minerva în ssuĭ a кȣлtiватȣ пentpȣ întîia оаръ aчеstȣ арборȣ în temплȣлȣ еĭ, ла Atena. A zeчеа napte din реколtа aчеstȣĭ арборȣ ера консекратȣ пentpȣ кȣлтȣлȣ aчеsteĭ zeitъџеĭ, каре авеа шi dementpiле еĭ sакре плanтале кȣ aчеstȣ арборȣ шi датъ în apendъ. Este aiчĭ шi ȣнȣ алтȣ înџелесȣ filosofiкȣ, adeкъ: чеĭ antiчĭ каре аȣ арсȣ în каселе лор ȣнtȣ-de-лемнȣ, stȣdia мȣлтȣ noaptea ла aчеаstъ лȣminъ; аша dapȣ ȣнtȣлȣ-de-лемнȣ iĭ a ажȣtatȣ a deвeni înџеленџĭ. Кȣ dpentȣ кȣвîntȣ, ера консекратȣ zeitъџеĭ Minerva, adeкъ zeitъџеĭ înџеленчiȣнеĭ шi a sапienџеĭ. Aiчĭ вомȣ чita aчеа че ziчe Plutarch, къ ȣнȣлȣ a întpeбатȣ odatъ ȣнȣ filozofȣ: кȣмȣ аĭ fъкȣtȣ къ аĭ deвенitȣ аша înџелентȣ? Ла каре filosofȣлȣ a ръспȣнсȣ: амȣ кеltȣitȣ маĭ мȣлтȣ пentpȣ ȣнtȣ-de-лемнȣ de кîtȣ алџiĭ пentpȣ вiнe (adeкъ a stȣdiatȣ мȣлтȣ noaptea). Afapъ d'aчеаsta, o рамȣръ a арборȣлȣĭ aчеаsta, a fostȣ прiвitъ ка semnȣлȣ de паче. Missionapiĭ пъчеĭ пȣртаȣ în мîнъ, dpentȣ semnȣ, o рамȣръ a арборȣлȣĭ ȣнtȣлȣĭ de лемнȣ.

Smokinȣлȣ (ficus) ла *Еленiĭ antiчĭ a fostȣ* simболȣлȣ podipeĭ; авеа шi în sine ȣнȣ чева misteriosȣ, шi ера нȣмitȣ арборȣлȣ sакрȣ; къчĭ дȣпе tpadiџiȣнеа попȣларъ, пîнъ кîndȣ divinitatea Demeter n'a adȣsȣ smoкinȣлȣ în Елаdа, oamenii s'аȣ нȣtpitȣ de ginдъ.

Dȣdȣлȣ (Morus) ера прiвitȣ ла antiчĭ ка simболȣлȣ înџеленчiȣнеĭ; къчĭ елȣ încепе прiмъвара a se mişка шi a skoate fрȣнзъ foapte tîpziȣ, кîndȣ timпȣлȣ s'a înкълзitȣ. Маĭ пе ȣрмъ sȣбtȣ împъраџiĭ pomanĭ în Byzanџiȣ. Кîndȣ Пелопонезȣ ера акоперitȣ кȣ o мȣлџiме de dȣzĭ, iĭ a datȣ нȣмipea de Morea (din Morus saȣ dȣdȣ, adeкъ џеара dȣzilорȣ).

În контра кȣ dȣdȣ, прiвitȣ ка înџелентȣ, ера арборȣлȣ de mirdале (Amygdalus) прiвitȣ ка neînџелентȣ, ка ȣнȣлȣ каре se гръбеште a faче чева fъръ съ se gîndeaskъ бine; къчĭ арборȣлȣ mirdалелорȣ a înчепȣтȣ съ înflopeaskъ în Елаda foapte timпȣpiȣ adeкъ în лȣна лȣĭ Oktomбpie шi

Noemвpie кîndȣ̆ e de mȣлte opĭ шi аколо fpiгȣ̆: de aчeea fлopiлe se вeшteжeskȣ̆, пpin ȣpmape asta nȣ este пpea înцeлentȣ̆ din пaptea aчestȣĭ apвopȣ̆.

Rodia (punica granatorum) iapȣ̆ epa пpiвitъ лa Елenĭ кa simвoлȣлȣ̆ podipeĭ шi îmmȣлцipeĭ oameniлopȣ̆, a шi fiгȣpatȣ̆ în misːepiiлe peлiџiȣneĭ шi epa konsekpatȣ̆ zeitъцeĭ Proserpina.

Мъpȣлȣ̆ (prunnus malus) fiindȣ̆ ȣnȣ̆ кopпȣ̆ potȣndȣ̆, sfepoiкȣ̆, de aчeea epa пpiвitȣ̆ кa ȣnȣ̆ лȣкpȣ пepfeкtȣ̆ (къчĭ лa пoпȣлiĭ antiчĭ dintpe toate fopmeлe џeometpiчe, чepкȣл шi sfepa epaȣ̆ пpiвiцĭ кa лȣкpȣpiлe чeлe maĭ пepfeкte.) Maĭ пe ȣpmъ, mъpȣлȣ̆ însemna глoвȣлȣ̆ пъmîntesкȣ̆, de aчeea îmпъpaцiĭ пȣptaȣ̆ în mînъ ȣnȣ̆ mъpȣ̆ лa цepemonie mape, însemnîndȣ̆ кȣ aчeasta, къ domnesкȣ̆ пeste totȣ̆ глoвȣлȣ̆ пъmîntesкȣ̆. Dapȣ̆ mъpȣлȣ̆ epa пpiвitȣ̆ шi dpentȣ̆ simвoлȣлȣ̆ amopȣлȣĭ.

Гȣtȣiȣлȣ̆ (Pyrus Cydonia) epa foapte пpeцȣitȣ̆ лa Елeniĭ antiчĭ; къчĭ epa пpiвitȣ̆ кa simвoлȣл amopȣлȣĭ, aл fepiчipeĭ шi aл feptiлitъцeĭ saȣ̆ podipeĭ oameniлopȣ̆; de aчeea epa konsekpatȣ̆ zeitъцeĭ amopȣлȣĭ (Aphrodite) шi fiгȣpa шi în Mistepiiлe Елeȣtiчe. Îndatъ dȣпe кȣnȣnie, doĭ tinepĭ tpeвȣia sъ mъnînчe o гȣtȣiъ пînъ кîndȣ̆ nȣ s'a dȣs în кamepa nȣпцiaлъ. Aчeastъ пoamъ este foapte stimatъ шi aкȣmȣ̆ în Елada.

Nȣкȣлȣ̆ (Nux juglans) epa konsekpatȣ̆ лȣĭ жȣпitepȣ̆ (жoe); epa шi eлȣ̆ пpiвitȣ̆ кa simвoлȣлȣ̆ podipeĭ, de aчeea epa oвiчeiȣ̆ къ mipeasa, îndatъ кîndȣ̆ a întpatȣ̆ în кamepa nȣпцiaлъ, вinea oamenĭ шi apȣnкa aкoлo nȣчĭ; astea însemnaȣ̆ pȣгъчiȣne, къ жȣпitepȣ̆ (Zeus) sъ dъpȣeasкъ dapȣлȣ̆ feptiлitъцeĭ aчestopȣ̆ tinepĭ. Dapȣ̆ nȣчiĭ epaȣ̆ шi simвoлȣлȣ̆ вioiчiȣneĭ шi aџepitъцeĭ; къчĭ кîndȣ̆ asвîpлъ чine-вa nȣчĭ жoșȣ̆, de sine sape к'o iȣцeaлъ înapoĭ sȣsȣ̆.

Лemnȣлȣ̆ apвopȣлȣĭ Плoпȣ̆ (Poppulus) aвea лa Елenĭ onopea къ eлȣ̆ sinгȣpȣ̆ epa aлesȣ̆ шi гъsitȣ̆ demnȣ̆ d'a fiгȣpa кa лemnȣ̆ d'apsȣ̆ пe aлtapȣлȣ̆ лȣĭ Zeus (жȣпitepȣ̆.)

Este ȣn apвop кȣ fpȣnzъ шi fлopĭ fpȣmoase, însъ кape sкoate ȣnȣ̆ miposȣ̆ ȣpitȣ̆ (Anagyris foetid.) Kîndȣ̆ fpeaкъ чine-вa în mînъ fpȣnzeлe aчestȣĭ apвopȣ̆, mipoase pъȣ̆; de aчeea antiчiĭ aвea oвiчeiȣ̆ кînd n'aȣ̆ вpȣt sъ disпȣteze d'ȣn лȣкpȣ пeплъкȣtȣ̆, sъ ziкъ «nȣ sкȣtȣpĭ din noĭ Anagyris.»

Despпe пoameлe nȣmite Hesperide (adiкъ лъmiĭ, пoptoкaлe, чetpa ш. ч. л.) Шtimȣ̆ din Mitoлoџie къ aчeste пoame «aȣpite» aȣ̆ fostȣ̆ adȣse лa Елada de кътpe Hercule. Dapȣ̆ epa шi ȣnȣ̆ oвiчeiȣ̆ лa antiчĭ, къ opĭ-чine mepџea лa o цepemonie fȣneвpъ dȣпe ȣnȣ̆ moptȣ̆, шi кeapȣ̆ deлiкȣentȣлȣ̆ кîndȣ̆ mepџea лa Eшafotȣ̆ кa sъ fie omopîtȣ̆, tpeвȣia sъ цie o лъmîie în mînъ.

În paпoptȣлȣ̆ чepeaлeлopȣ̆ (вȣкateлopȣ̆) sъ гъseшte în Mitoлoџie шi лa aȣtopiĭ antiчĭ чeлe ȣpmъtoape, кape aȣ̆ вp'ȣnȣ̆ intepesȣ̆ шtiinцifiкȣ̆. Kîndȣ̆ zeitatea Чepesȣ̆ a къȣtatȣ̆ пe fiiкa eĭ Proserpina, кape iĭ s'a fȣpatȣ̆ în Чiчiлia, шi n'a гъsit'o; atȣnчĭ a xotъpîtȣ̆ sъ кълъtopeasкъ пeste totȣ̆ пъmîntȣлȣ̆ къȣtîndȣ-o пînъ o вa гъsi. A плeкatȣ̆ din Чiчiлia, шi a ajȣnsȣ̆ лa Atena. Aкoлo a пpiimit'o вine Phytalos ; aпoĭ кîndȣ̆ zeitatea a вpȣtȣ̆ sъ плeчe, a datȣ̆ gazdeĭ saлe dpentȣ̆ mȣлцȣmipe ȣnȣ̆ smoкinȣ̆. De лa Atena s'a dȣsȣ̆ лa Eleusis ȣnde iapȣ̆ a fostȣ̆ пpiimitъ вine în кaseлe лȣĭ Keleus шi fiindȣ̆-къ a гъsitȣ̆ пъmîntȣлȣ̆ din Eleusis кonвenaвiлȣ̆ пentpȣ кȣлtȣpa чepeaлeлopȣ̆, de aчeea лa плeкapea eĭ, a dъpȣitȣ̆ лoкȣitopiлopȣ̆ din Eleusis seminцe de чepeaлe шi a învъцatȣ̆ пe Triptolemos de кȣлtȣpa лopȣ̆. Лoкȣitopiĭ din Eleusis aȣ̆ кȣnosкȣtȣ̆ кȣpînd foлosȣлȣ̆ mape aлȣ̆ agpiкȣлtȣpeĭ, aȣ̆ пpeвъzȣtȣ̆ шi ȣpmeлe saлe d'o вine-faчepe imensъ пentpȣ виitopȣ̆ шi dpentȣ̆ peкȣnoштinцъ, aȣ̆ ziditȣ̆ ȣnȣ̆ temплȣ stpълȣчitȣ̆ aчesteĭ zeitъцeĭ шi aȣ̆ întoкmitȣ̆ Mistepiiлe din Eleusis totȣ̆ în onoapea кȣлtȣлȣĭ zeitъцeĭ Чepes. Aшa ziчe Mitoлoџia. Dapȣ̆ întpe toate feлȣpiлe de чepeaлe, гpîȣлȣ̆ epa чeлȣ̆ maĭ stimatȣ̆ лa пoпȣлiĭ antiчĭ de кape fъчea maĭ кȣ seamъ пîine. Kîndȣ̆ în Atena naшte ȣnȣ̆ кoпiлȣ, atȣnчĭ пpeotȣлȣ̆ кȣлtȣлȣĭ Minerveĭ, пpiimeaȣ̆ ȣnȣ̆ dapȣ̆ кomпȣsȣ̆ de гpîȣ̆, d'aлte чepeaлe шi d'o monetъ nȣmitъ Obolus.

Maкȣ̆ (papaver) epa iapȣ̆ foapte stimatȣ̆ лa antiчĭ. Eлȣ̆ epa simвoлȣлȣ̆ timпȣлȣĭ, aлȣ̆ пъmîntȣлȣĭ шi aлȣ̆ feptiлitъцeĭ saлe ; a fostȣ̆ кoпpinsȣ̆ шi întpe плanteлe кape sepвea лa цepemoniea Mistepeлopȣ̆. Epa konsekpatȣ̆ zeitъцeĭ Heral (juno.) Tinepĭ în zioa кȣnȣniiлopȣ̆ пȣptaȣ̆ кopoanъ de fлopĭ de maкȣ. Eлȣ̆ epa пpiвitȣ̆ къ tatълȣ̆ лȣĭ Mopfeȣ̆ (somnȣлȣ̆), de aчeea лa intpapea temплȣлȣĭ лȣĭ Mopfeos sъ вede плante de maкȣ̆.

Плanta nȣmitъ чeaпъ de mape (Scilla) epa

прївітъ ла Еленії antiчї ка ȣnȣ pemedȣ бȣnȣ пentpȣ прелȣnџipea віецеї. Pitagora a aflatȣ esistinџa aчesteї плante în Еџintȣ шi se ziчe къ прin ȣzaџiȣлȣ eї, adeкъ кindȣ aчeastъ плantъ пȣsъ în oџetȣ, a ажȣnsȣ d'a прелȣnџitȣ віеаџа лȣї пînъ ла o вîpstъ de 170 de anї.

Плanta Napчise (Narcisсus poeticus) a fostȣ konsekpatъ zeitъџiлорȣ Eumenide. Mitoлоџiea ziчe къ Narcissu epa ȣnȣ tînъpȣ fpȣmosȣ, kape a tenpizatȣ пpопоziџiȣniлe d'amopȣ чe iї fъкȣse zeitatea Еко шi aлte Nymfe. Dap snpe nedeansъ, aчeastъ zeitate iї a insnipatȣ ȣnȣ amopȣ аша de fepвinte пentpȣ пepsoana sa пpoпpie, în kîtȣ ȣitîndȣ-se odatъ în лакȣ шi възîndȣ аколо imaџina лȣї, s'a amopizatȣ пînъ ла moapte; atȣnчї zeitatea totȣ amopizatъ de dînsȣлȣ л'a skimбatȣ întp'o floape fpȣmoasъ. D'atȣnчї înkoaчe ȣnȣ tînъpȣ галantȣ amopezatȣ de sine, se nȣmeшte ȣnȣ «Napчis.» Dapȣ плanta ape adiektiвȣлȣ de «poeticus» къчї Narcissus kape s'a amopizatȣ întp'atîta пînъ ла moapte, tpeбȣe съ fie fostȣ ȣnȣ poetȣ.

Віора (viola adoracea) epa simбoлȣлȣ mopџiї, fiindȣ-къ віора ape o колоape înkisъ, neгpъ napкъ de жале.

Кpinȣлȣ (Lilium superbum) epa ла Еленії antiчї simбoлȣлȣ inoчenџeї шi a modestieї. Кpinȣлȣ кȣ віореаоа însemna fpȣmȣseџe. Dapȣ ла Pomanї, кpinȣлȣ epa simбoлȣлȣ snepanџeї; însemna шi пpinџȣлȣ moштenitopȣ aлȣ кopoaneї (къчї шi eлȣ tpъeште în нъdeждe.) De aчeea se гъseшte monede Pomane antiчe кȣ ȣnȣ кpinȣ sȣб kape e skpis *Spes publica* saȣ «spes Augusta», saȣ «spes populii Pomanї.»

Чеапа (Allium cepa) însemneazъ лȣna în skpieрile eporлifiчe din Еџintȣ. Еџinџienii жȣpa пe чeапъ (кȣmȣ жȣpa aлџiї пe Dȣmnezeȣ saȣ пe onoapea лopȣ.) Eї кpedeaȣ къ, kîndȣ кpeште лȣna, чeaпa se mikшȣpeazъ шi къ ea кpeште kîndȣ лȣna dekpeште.

Ȣstȣpoiȣлȣ (Allium sativum) epa пpiвitȣ ка ȣnȣ pemedȣ în kontpa боaлeлopȣ kontaџioase (лiпiчioase) *шi în kontpa fepteчeлopȣ peлe.* Пpeoџiї aї zeitъџeї Isisȣ nȣ mînkapъ niчї odatъ ȣstȣpoiȣлȣ.

Пe floapea плanteї Delphinium ajacis se вede niшte пete negpe kape seamъnъ чeва кȣ ziчepea AIA; de aчeea antiчiї aȣ zisȣ къ Ajax dȣпe moaptea лȣї, s'a skimбatȣ în aчeastъ floape. Floapea fpȣmoвsъ Anemone s'a fopmatȣ, dȣпe Mitoлоџie, din sъnџeлe fpȣmosȣлȣї Adonis; saȣ dȣпe o aлтъ tpadiџiȣne, din лакpimeлe a Aphroditeї (Venus) kîndȣ a плînsȣ ла moaptea amantȣлȣї eї Adonis. Чe idee poetiкъ fpȣmoasъ! Amantȣлȣ ȣneї zeitъџeї, dȣпe moapte, diвine o floape fpȣmoasъ înkonџiȣpatъ de лакpimeлe stpълȣчite a amanteї saлe diвine! Eatъ чe poate «o damъ mape» съ fakъ din amantȣлȣ eї, kiapȣ dȣпe moapte!

Шofpanȣлȣ (Crocus sativa) epa konsekpatȣ zeitъџeї Чepes шi Eumenidelor. Шofpanȣлȣ kape ape кaлitatea къ ameџeште, epa întpeбȣinџatȣ de кътpe Pomanї пentpȣ пpenapaџiȣnea ȣnopa бȣkate шi a ȣnopa бъȣtȣpї d'ameџitȣ. Dapȣ Шofpanȣлȣ tonitȣ în anъ saȣ în вinȣ, s'a stponitȣ ла antiчiї în Teatpo ка съ пpodȣкъ o odoape плъкȣtъ. Kîndȣ Impepatȣлȣ Neron s'a întopsȣ вipȣitopȣ din Achaia (Елада), stpadeлe Pomeї epaȣ stponite кȣ apa de Шofpanȣ. Ла timпȣлȣ împъpaџiлopȣ, колоapea Шofpanȣлȣї epa колоapea Statȣлȣї шi întokmaї ка акȣmȣ ла o џepemonie mape solemneлъ, бъpбaџiї tpeбȣe съ se пpezinte întp'ȣnȣ fpaкȣ negpȣ, atȣnчї tpeбȣia съ se пpezinte întp'ȣnȣ вestimentȣ гaлбenȣ de колоapea de Шofpanȣ.

Dapȣ шi лeгȣmeлe aвȣpъ simбoaлeлe лopȣ în antikȣitate. Бoбȣ epa пpiвitȣ ка o плantъ nekȣpatъ шi epa simбoлȣлȣ mopџiї; Pomanii, Еџinџienii шi Indienii aȣ пpiвitȣ шi eї бoбȣ ка simбoлȣлȣ mopџiї; de aчeea Еџinџienii nȣ mînkaȣ niчї odatъ бoбȣ, dapȣ пpeoџiлopȣ лopȣ epa onpitȣ чeapȣ съ вazъ бoбȣ. Pitagoras a onpitȣ пentpȣ skoлapiї sъї mînkapea de бoбȣ; 'eлȣ a zisȣ къ dȣпe moapte; sȣfleteлe ȣnopa oamenї se skimбъ în бoбȣ (teopiea metemnzixozeї.) Apoї dakъ ȣnȣ popкȣ mъnînкъ aчeste боaбe, sȣfletȣлȣ omȣлȣї se skimбъ în aчeea a popкȣлȣї, apoї ȣnȣ omȣ mînkîndȣ kapnea aчestȣї popкȣ, intpъ шi în eлȣ sȣfletȣлȣ pъȣ kondemnatȣ ла o neodixnъ neînчetatъ. Dakъ întîлnimȣ odatъ în лȣme oamenii mȣpdapї шi pъї, tpeбȣe съ aвemȣ бъnȣiaлъ къ poate aȣ mînkatȣ шi eї din бoбȣлȣ лȣї Pitagora.

Eatъ simбoaлeлe ȣnopa плante ла пoпȣлiї antiчї. Aчeste oбsepвaџiȣnї sîntȣ d'ȣnȣ mape intepesȣ пentpȣ aчeлa kape stȣdieazъ istopiea кȣлtȣpeї oamenešti.—

Tîпъpitȣ în Tinoгpafiea Колеџiȣлȣї Sf. Saba.